

«ΟΧΙ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ»

Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα για παιδιά του Νηπιαγωγείου, με στόχο την Πρόληψη των Ατυχημάτων στο Σπίτι και σε άλλους εσωτερικούς χώρους.

Γιατί Πρόληψη Ατυχημάτων;

Τα Ατυχήματα είναι η πρώτη αιτία θανάτου και αναπηρίας των παιδιών στην Ελλάδα.

Τα ατυχήματα με θύματα τα παιδιά είναι πολλά, όπως τροχαία, πτώσεις, δηλητηριάσεις, εγκαύματα, πνιγμός, και άλλα.

Είναι αποδεδειγμένο όμως, ότι η σωστή και συστηματική πρόληψη μπορεί να μειώσει τον αριθμό και τη σοβαρότητα των παιδικών ατυχημάτων μέχρι και 50%.

Όταν είναι μικρά, τα παιδιά είναι ιδιαίτερα επιρρεπή στα ατυχήματα, γιατί από τη φύση τους είναι γεμάτα περιέργεια και δεν έχουν ανεπτυγμένη την αίσθηση του κινδύνου.

Τα περισσότερα ατυχήματα που αφορούν παιδιά ηλικίας 0-6 ετών, συμβαίνουν στο σπίτι ή στο σχολείο, αφού εκεί τα παιδιά περνούν και το μεγαλύτερο μέρος της ημέρας τους. Για το λόγο αυτό, όταν διαμορφώνουμε τους χώρους στους οποίους μεγαλώνουν είναι σημαντικό, να λαμβάνουμε υπόψη την ηλικία, το χαρακτήρα και τις ιδιαιτερότητες τους.

Είναι επίσης σημαντικό, από την πιο μικρή ηλικία, να τους μάθουμε να αναγνωρίζουν τους κινδύνους και πως να τους αποφεύγουν. Ας έχουμε όμως υπόψη, ότι σε αυτές τις ηλικίες, τα παιδιά δεν έχουν ακόμα την ωριμότητα να χρησιμοποιήσουν πάντα αυτά που έχουν μάθει, ως εκ τούτου για την ασφάλειά τους πρέπει να υπάρχει σωστή επίβλεψη.

Προσοχή όμως στην υπερπροστασία, γιατί συχνά φέρνει το αντίθετο αποτέλεσμα.

Γιατί να εφαρμόζεται Πρόγραμμα Πρόληψης Ατυχημάτων στο Νηπιαγωγείο;

Ο καλύτερος και πιο αποτελεσματικός τρόπος να ενημερωθούν και να ευαισθητοποιηθούν τα παιδιά σε όλη την Ελλάδα, είναι μέσω του Εκπαιδευτικού Συστήματος, από το Νηπιαγωγείο μέχρι και το Λύκειο. Άλλωστε μετά τους γονείς, οι εκπαιδευτικοί είναι αυτοί που περνούν τον περισσότερο χρόνο με τα παιδιά και ως εκ τούτου γνωρίζουν καλά τις ιδιαιτερότητες τους καθώς και τις ιδιαιτερότητες της περιοχής στην οποία μεγαλώνουν.

Το Πρόγραμμα «Όχι ατυχήματα στο σπίτι», για να είναι αποτελεσματικό πρέπει:

- Να γίνεται κάθε χρόνο.
- Να είναι προσαρμοσμένο στα παιδιά στα οποία απευθύνεται.
- Να συμπεριλαμβάνει εικόνες και αντικείμενα για να είναι ζωντανό και ενδιαφέρον, αλλά συγχρόνως να είναι εύκολα κατανοητό από τα παιδιά.
- Να ενθαρρύνει τη συμμετοχή όλων των παιδιών.
- Χωρίς να αναφέρει κανόνες και απαγορεύσεις, να παροτρύνει τα παιδιά, με την καθοδήγηση των νηπιαγωγών, να καταλήγουν στα σωστά συμπεράσματα.
- Να μάθει στα παιδιά να εντοπίζουν τις εστίες ατυχημάτων στο χώρο που μεγαλώνουν για να αποφεύγουν τυχόν ατυχήματα, να μην τους προκαλεί όμως παράλογες φοβίες.
- Να παροτρύνει τα παιδιά να προσέχουν τα μικρότερα τους και να υπενθυμίζουν στους μεγαλύτερούς τους και στους γονείς, να είναι και αυτοί προσεκτικοί. Όταν τα παιδιά αισθάνονται υπεύθυνα για άλλους, έχουν την τάση να είναι και τα ίδια πιο προσεκτικά.
- Να μη γίνεται υπό πίεση χρόνου, αλλά να δίνεται η ευκαιρία στους νηπιαγωγούς και στα παιδιά, να συζητήσουν και νέα θέματα που μπορεί να προκύψουν.
- Για να εμπεδώσουν τα παιδιά τα όσα συζητήσαν, να γίνει έναυσμα ενεργειών και εκδηλώσεων κατά τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς, με τη συμμετοχή του Συλλόγου Γονέων. Κατά αυτόν τον τρόπο ευαισθητοποιούνται και ενημερώνονται και οι γονείς, για την Πρόληψη των Παιδικών Ατυχημάτων στο σπίτι.

Εφαρμογή Προγράμματος «Όχι ατυχήματα στο σπίτι»

Το Πρόγραμμα περιλαμβάνει:

- Τέσσερις έγχρωμες αφίσες που απεικονίζουν τα βασικά δωμάτια μιας κατοικίας: σαλόνι, κουζίνα, μπάνιο, παιδικό υπνοδωμάτιο. Οι αφίσες αυτές εμφανίζονται και στην ιστοσελίδα του Σωματείου www.pedtrauma.gr. Οι νηπιαγωγοί μπορούν να τις χρησιμοποιήσουν, αφού τις εκτυπώσουν και τις μεγεθύνουν. Οι αφίσες αυτές εμφανίζονται και μαυρόασπρες, για όσους δεν έχουν την τεχνική υποδομή να τις τυπώσουν έγχρωμες. Σε αυτή την περίπτωση μπορούν να τις χρωματίσουν οι ίδιοι.
- Επεξηγήσεις για τα σημεία προς συζήτηση κάθε αφίσας.
- Περίγραμμα του «Σωτήρη» για την κατασκευή μαριονέτας από χαρτόνι. Για να γίνει η μαριονέτα, κολλάμε τη σελίδα πάνω σε λεπτό χαρτόνι, ξεκόβουμε τις δύο πλευρές του Σωτήρη και αφού κολλήσουμε μία λεπτή ξύλινη σπάτουλα στο πίσω μέρος τις μίας πλευράς, ενώνουμε τις δύο πλευρές με κόλλα. Οι νηπιαγωγοί μπορούν να χρησιμοποιήσουν το «Σωτήρη», για να παροτρύνει τα παιδιά να καταλήξουν στα σωστά συμπεράσματα. Μπορούν επίσης, να βοηθήσουν τα παιδιά να φτιάξουν το κάθε ένα από ένα «Σωτήρη», για να μεταφέρουν τα μηνύματα της πρόληψης και στο σπίτι (όπως και οι αφίσες, ο Σωτήρης εμφανίζεται και μαυρόασπρος).
- Λίστα αντικειμένων τα οποία μπορούν να χρησιμοποιήσουν οι νηπιαγωγοί, για να βοηθήσουν τα παιδιά να καταλάβουν και να εμπεδώσουν την Πρόληψη των Ατυχημάτων.

Το Σωματείο «Αντιμετώπιση Παιδικού Τραύματος» προτείνει το Πρόγραμμα να γίνεται με τον εξής τρόπο:

- α.** Οι νηπιαγωγοί εξηγούν στα παιδιά τι σημαίνει ατύχημα και γιατί μπορούν να το αποφύγουν.
- β.** Τα παιδιά επιλέγουν ένα δωμάτιο για συζήτηση (δε χρειάζεται να συζητηθούν όλα τα δωμάτια την ίδια μέρα).
- γ.** Με την καθοδήγηση των νηπιαγωγών και τη βοήθεια του «Σωτήρη», τα παιδιά βρίσκουν τα επικίνδυνα σημεία σε κάθε δωμάτιο και συζητούν πως μπορούν να αποφύγουν ατυχήματα που μπορεί να προκύψουν.
- δ.** Για να καταλάβουν τα παιδιά καλύτερα τις αιτίες των ατυχημάτων και το πως να τα αποφύγουν, μπορούν επίσης να περιεργαστούν διάφορα αντικείμενα που αναφέρονται στη σχετική λίστα.
- ε.** Στο τέλος του προγράμματος, τα παιδιά θα κατασκευάσουν το καθένα το δικό του Σωτήρη, τον οποίο θα πάρουν μαζί τους στο σπίτι, για να τους θυμίζει να είναι προσεκτικά.

Αντικείμενα χρήσιμα για το πρόγραμμα

Σίδερο σιδερώματος. Οι νηπιαγωγοί μπορούν να το δώσουν στα παιδιά να το περιεργαστούν, αφού προηγουμένως το έχουν ζεστάνει ελαφρά, ώστε να φαίνεται καθαρά ποια επιφάνειά του μπορεί να προκαλέσει έγκαυμα. Τα παιδιά μπορούν επίσης, να περιεργαστούν και να συζητήσουν την επικινδυνότητα του καλωδίου και της πρίζας.

Μαχαίρι, πιρούνι, ψαλίδι, μολύβι, με στρογγυλεμένες μύτες (το μαχαίρι να μην είναι κοφτερό), είναι χρήσιμα για να μάθουν τα παιδιά πώς να μεταφέρουν αιχμηρά αντικείμενα με ασφάλεια.

Μία πρίζα τοίχου για να μπορούν τα παιδιά να την περιεργαστούν και να καταλάβουν πως στην πίσω πλευρά της, καταλήγουν τα καλώδια με το ηλεκτρικό.

Άδεια και καθαρά μπουκάλια απορρυπαντικών και αφρόλουτρου και άδειες και καθαρές συσκευασίες, χυμού και γάλακτος. Τα παιδιά καλούνται να διαλέξουν ποια από αυτά είναι πόσιμα και ποια όχι και να συζητηθεί από όλους το γιατί.

Άδειες και καθαρές συσκευασίες καλλυντικών. Τα παιδιά μαθαίνουν ότι τα καλλυντικά είναι για τους ενήλικες και εάν δεν χρησιμοποιηθούν σωστά, μπορούν να προκαλέσουν σοβαρό ερεθισμό ή δηλητηρίαση.

Ένα άδειο κουτί από παιδικές βιταμίνες, ένα άδειο και καθαρό μπουκάλι από παιδικό σιρόπι και ένα άδειο κουτί από καραμέλες. Τα παιδιά καλούνται να διαλέξουν και να συζητήσουν ποια από τα ανωτέρω δεν πρέπει ποτέ να βάζουν στο στόμα μόνα τους, αλλά μόνον εφόσον τους τα δώσουν οι γονείς τους.

Ένα σακουλάκι αράπικα φιστίκια, ένα κουτάκι μικρές καραμέλες, μικρά κομμάτια από ένα παιχνίδι (τουβλάκια, βόλοι). Δείχνουμε στα παιδιά τα ανωτέρω και συζητάμε πως μικρά αντικείμενα στο στόμα, μπορούν να προκαλέσουν πνιγμό.

Μία πλαστική κουζινούλα με μικρές κατσαρόλες. Με τη βοήθεια αυτού του παιχνιδιού, τα παιδιά μαθαίνουν πόσο εύκολο είναι να καούμε σοβαρά, εάν σκουντήξουμε κατά λάθος το χερούλι μιας κατσαρόλας που περισσεύει.

Πιστολάκι μαλλιών. Δεν είναι παιχνίδι, δεν πιάνουμε ηλεκτρικές συσκευές με βρεγμένα χέρια.

Σωληνάριο και stick κόλλας, μαρκαδόροι, μπογιές, πλαστελίνες. Τα παιδιά συζητούν πώς να τα χρησιμοποιούν σωστά, να μην τα βάζουν στο στόμα και μακριά από τα μάτια.

Πλαστικό χαλάκι, για να μη γλιστρήσουμε στη μπανιέρα.